

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period
20. - 26. februar 2016. godine

Bilten broj 9/2016

Sadržaj:

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Aktivnosti	2
Pod lupom.....	3
Vidovitost	3
Funkcionerski keš.....	4
Konferencije.....	6
I dalje bez strateškog pristupa u borbu protiv korupcije.....	6
Mediji	11
Koincidencija	11
Zašto poklanjamo milione kineskoj kompaniji?.....	11

Aktivnosti

U protekloj nedelji predstavili smo rezultate monitoringa sprovođenja Strategije za borbu protiv korupcije i Akcionog plana. Rezultati su poražavajući, ali ne i neočekivani - većina planiranih aktivnosti nije realizovan. Detaljnije u Biltenu, u poglavlju "Konferencije". Istog dana TS je, kao deo koalicije prEUgovor, bila domaćin panel diskusija o (ne) donošenju novog Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije. Diskusija je trajala prekratko da bi se raspravila sva bitna pitanja. Naime, dosadašnja primena Zakona o Agenciji je pokazala da postoje brojne dileme oko sadržaja i obuhvata zakonskih rešenja, počev od samih definicija pojmova sukoba interesa i javnog funkcionera. U diskusiji je bilo reči naročito o rešavanju sukoba interesa, zabrani „duplih funkcija“, pantuflaži i prijavi imovine i prihoda. Na početku je Nemanja Nenadić iz TS dao širi okvir za diskusiju, kroz vezu ovog zakona sa strateškim aktima ali i evropskim integracijama Srbije. Pored rasprave o samom Zakonu o Agenciji, učesnici u debati su govorili i o drugim povezanim aktima. U tom pogledu je najviše pažnje posvećeno pitanju još jednog zakona sa čijom se izradom kasni – Zakona o lobiranju. Veza između ova dva akta se pre svega ogleda kroz formulisanje obaveze funkcionera da prijave uticaje (ili pritiske) kojima su izloženi u vezi sa donošenjem odluka. Skupu su prisustvovali predstavnici nevladinih organizacija, domaćih i međunarodnih institucija i medija.

Naša ALAC kancelarija - Antikorupcijsko savetovalište - primila je 18 poziva na broj 0800 081 081 kao i 25 pruka poštom, na mejl ts@transparentnost.org.rs, putem Facebook stranice ili u direktnom kontaktu. Otvorili smo 10 novih slučajeva, rešili osam iz prethodnog perioda. Predstavnici kancelarije imali su sastanak sa Centrom za istraživačko novinarstvo, gde smo dogovorili zajednički rad na tri nova slučaja.

Pored [rezultata monitoringa sprovođenja antikorupcije Strategije](#), TS je objavila četiri teksta na svom internet sajtu. Na [našoj Facebook stranici](#)¹ objavili smo sedam tekstova, komentara, linkova. Na [Tviteru](#)² su najviše pažnje izazvali tvitovi u vezi sa predstavljanjem monitoringa.

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

---

¹ <https://www.facebook.com/Transparentnost.Srbija>

² <https://twitter.com/TransparencySer>

Pod lupom

Vidovitost

22. februar 2016.

Ministarstvo privrede unapred je znalo da će Komisija za kontrolu državne pomoći dati pozitivno mišljenje o dozvoljenosti pomoći od 22.710.000 evra kineskoj kompaniji Mei Ta za izgradnju fabrike u Obrenovcu.

Komisija za kontrolu državne pomoći je 11. februara 2016. donela rešenje broj 023-02-00006/2015-1 (<http://goo.gl/dbY8i3>) kojim se dozvoljava državna pomoć od 22.710.000 evra kompaniji Mei Ta Europe doo. Reč je o kompaniji sa četiri zaposlena, registrovanoj u Obrenovcu, koju je osnovala istoimena kompanija sa Kipra, a koja je, pak, zavisno jednočlano društvo kineske kompanije Mei Ta Industrial, članice grupacije koja zapošljava 10.000 radnika.

Komisija je izračunala da pomoć iznosi 37,85% troškova ulaganja od 60 miliona evra (od toga su gotovo 10 miliona evra izdaci za plate u dvogodišnjem periodu od ispunjenja obaveza zapošljavanja 770 radnika) pa je dozvoljena prema Zakonu i Uredbi, koji propisuju da pomoć za velika privredna društva može iznositi do 50% početnog ulaganja. U ovom slučaju da je vrednost 14 hektara ustupljenog građevinskog zemljišta procenjena i na višestruko veću vrednost od 1,7 miliona evra, iznos državne pomoći bi se uklopio u maksimalni dozvoljeni okvir, ali bi verovatno investitor morao da isplati više od 1,9 miliona evra za preostalih 16 hektara, što je iznos za koji portal Istinomer tvrdi da je daleko ispod tržišne vrednosti (<http://goo.gl/lulFwy>).

U doba objavljivanja teksta na sajtu Istinomer-a, razlozi kojima se rukovodila Komisija za kontrolu državne pomoći nisu bili poznati. Međutim, ta odluka se danas ili tokom vikenda pojavila na sajtu Komisije. Objavljivanje ove odluke priču vraća sa terena isplativosti i celishodnosti subvencionisanja investitora na pitanje elementarne legalnosti.

Ministarstvo privrede je Komisiji za kontrolu državne pomoći još u julu 2015. podnelo zahtev za davanje mišljenja o dozvoljenosti državne pomoći i uz njega priložilo Predlog zaključka o usvajanju Okvirnog sporazuma o investiranju između Republike Srbije, grada Beograda, gradske opštine Obrenovac i kineske kompanije Mei Ta. Komisija je u avgustu odgovorila Ministarstvu i objasnila da je Okvirni sporazum pravno neobavezujući i da nije osnov za davanje mišljenja o dozvoljenosti državne pomoći, već je potrebno da dostave ugovore predviđene okvirnim sporazumom.

Potom je Ministarstvo privrede 29. oktobra 2015. dostavilo prijavu državne pomoći i Predlog zaključka vlade kojim se usvaja Ugovor o dodeli sredstava i priložio Nacrt ugovora. Sednica Komisije održana je 3. novembra, ali je u međuvremenu Vlada (30. oktobra) utvrdila zaključak, a ministar privrede Sertić sa direktorom kineske kompanije registrovane u Obrenovcu 2. novembra potpisao Ugovor o dodeli sredstava. Iako su slični ugovori ranije dobijali veliki medijski publicitet, 2 novembra 2015. se informacija o potpisivanju ugovora nije pojavila ni na sajtu Ministarstva privrede, ni na sajtu Vlade Srbije, a samim tim, ni u medijima.

Komisija za kontrolu državne pomoći ipak je, kako se navodi u Rešenju, "došla do saznanja" da je Predlog zaključka u međuvremenu usvojen. Do usvajanja zaključka je došlo na sednici Vlade od 30. oktobra. Ta se informacija takođe ne može naći na sajtu Vlade niti u Službenom glasniku, jer se zaključci ne objavljuju. Stoga je Komisija i naložila Ministarstvu da podnese potpunu prijavu u roku od 15 dana. Ministarstvo je to uradilo nepun mesec dana po isteku roka, 14. decembra 2015, te je Komisija na sednici 11. februara donela rešenje kojim daje pozitivno mišljenje.

Šta je sporno?

Iako je Rešenje usvojeno 11. februara 2016. godine, ministar Sertić je još 2. novembra 2015. potpisao Ugovor o dodeli sredstava u kome se poziva na Zaključak Vlade od 30. oktobra (tim zaključkom je Vlada prihvatila nacrt ugovora) i na (buduće) rešenje Komisije za kontrolu državne pomoći kojim se odobrava državna pomoć za kompaniju Mei Ta. U ugovoru se navodi broj rešenja, istovetan broju rešenja donetom tri meseca kasnije, za šta nije bila potrebna vidovitost, jer je ceo predmet od

avgusta i odlučivanja o prvom podnetom zahtevu vođen pod istim brojem. Za unošenje podatka kog datuma je rešenje doneto bila bi potrebna ili vidovitost ili drskost da se unese lažni podatak. I jedno i drugo su izostali, pa se ugovor poziva na buduće rešenje, bez datuma.

Budući da Zakon o kontroli državne pomoći, suprotno logici, ne sadrži pravilo o ništavosti ugovora niti kazne za one koji krše pravila o dodeli te pomoći ili o kontroli, činjenica da je državna pomoć tek naknadno kontrolisana, verovatno neće imati uticaja na validnost ugovora. S druge strane, unošenje neistinitih podataka u ugovor može biti kažnjivo, a može biti i razlog za raskid, na primer, ukoliko je strani partner bio doveden u zabludu da su dodelu subvencije odobrili svi nadležni organi Republike Srbije.

Funkcionerski keš

22.februar 2016.

[Vest o krađi gotovine](#) iz kuće predsednika skupštine opštine Lebane nije zanimljiva samo zato što je reč o neočekivano velikoj količini novca (30 hiljada evra i 700 hiljada dinara) za funkcionera jedne od najsiriomašnjih opština, koji pri tom nije ni iz izvršnih organa vlasti. Prva neobičnost je svakako to što Srđan Jović na pitanje novinara negira „navode iz tužilaštva“ i kaže da je suma „veoma preuveličana“. Dok je razumljivo zašto bi pokradeni želeo da umanjí iznos o kojem je reč, nije jasno zbog čega bi javno tužilaštvo ili policija uopšte iznosili podatak o tome koliko je ukradeno iz kuće lebanskog čelnika, a pogotovo zašto bi te iznose preuveličavali. Još uvek nije jasno i da li je ovde reč o zvanično iznetim podacima ili o „novinarskim saznanjima“ – odnosno podacima koji su ciljano plasirani medijima.

U prvim napisima mediji ističu da je Jović prijavio da ima kuću od 200 kvadrata, koju je nasledio, kao i garažu od 130 kvadrata i tri hektara njive. Pored ovoga, Jović je prijavio da ima i „mercedess 300sp” 1992. godište i traktor „ferguson 533” koji je kupio. Agenciji za borbu protiv korupcije nije prijavio da ima bilo kakvu ušteđevinu. Međutim, bitan je i jedan drugi podatak kojeg ovde nema.

Funkcioneri su obavezni da Agenciji prijavljuju samo ušteđevinu koju imaju na štednim računima, a ne i onu koju eventualno čuvaju u gotovini, kod kuće ili na drugom mestu. Nisu obavezni, ali mogu. Naime, u obrascu za prijavu

imovine postoji rubrika "gotov novac", kao i rubrika "drugi podaci". Zakon nije predvideo prijavu gotovine kako bi se sprečila zloupotreba – ukoliko bi funkcioneri mogli da na početku mandata prijave gotovinu u vlasništvu, pri čemu se ne proverava tačnost tog podatka, onda bi se to prijavljivanje moglo koristiti radi legalizovanja anticipiranog mita. Međutim, i odsustvo dužnosti da se gotovina prijavi je jednako manjkavo: svaki funkcioner za koga se utvrdi veliko uvećenje imovine može da kaže da je u stvari imao ušteđevinu u gotovini koju nije ni morao da prijavljuje.

Rešenje treba tražiti u obavezi prijavljivanja, ali uz mogućnost da Agencija proveri tačnost ovih podataka ili u uvođenju ograničenja u raspolaganju gotovinom. Pravo vreme za traženje najboljih rešenja je upravo sada, jer je u toku izrada novog Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije.

Konferencije³

I dalje bez strateškog pristupa u borbu protiv korupcije

25. februar 2016.

Monitoring sprovođenja antikorupcijske strategije i pratećeg akcionog plana tokom 2015, koji je sprovedla Transparentnost – Srbija pokazao je da **većina planiranih aktivnosti nije realizovana** (monitoring se odnosi na četiri oblasti Strategije – političke aktivnosti, javne finansije, javno-privatno partnerstvo i privatizacija i prevencija), čime su ponovljeni loši rezultati iz prve godine primene Strategije. Tako je u 2015. godini u potpunosti ispunjeno samo 14% posmatranih mera, a delimično još toliko. To je u zbiru (28%) neznatno veći procenat procenat nego prethodne godine (26%), ali je zato višestruko povećan broj neispunjenih mera - sa 15,5% na 43%.

Obeshrabruje to što su ovakvi rezultati postignuti uz nikad bolje spoljne uslove za sprovođenje antikorupcijskih mera - stabilna politička većina, borba protiv korpcije proglašena za politički prioritet, veza sa evropskim integracijama, podrška međunarodnih institucija i građana, postojanje više nadležnih organa (Vladino koordinaciono telo, Vladin Savet za borbu protiv korupcije i Agencija za borbu protiv korupcije).

Kao glavni razlozi za slab rezultat mogu se istaći neaktivnost Narodne skupštine (u 2015. godini nije razmatrala zaključke nadležnih odbora povodom godišnjeg izveštaja Agencije za 2014. godinu i izveštaja o sprovođenju Strategije i Akcionog plana), odsustvo odgovornosti za nesprovođenje mera i korišćenje izrade Akcionog plana za poglavlje 23 evrointegracija kao izgovora za pomeranje rokova.

Nalazi istraživanja nedvosmisleno potvrđuju bojazni koje je TS iznosila prilikom izrade Strategije, kao i pri predavljanju prošlogodišnjeg monitoringa. Strategija nema realnu šansu za uspeh bez delotvornog sistema odgovornosti rukovodilaca instuitucija za neispunjenje obaveza. Kao što ni prethodna Strategija (iz 2005) nije doživela neuspeh zbog slabosti planiranih mera, već zbog toga što nije bila dovoljno ozbiljno shvaćena, tako ni aktuelni akt neće doneti promene ukoliko bude bio tretiran kao neobavezujući deo Vladine i Skupštinske agende.

³ <http://transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti-2/konferencije>

Oblast: Političke aktivnosti: u potpunosti je ispunjena samo jedna od 21 predviđene mere

Ukupno predviđenih mera: **21**

U potpunosti ispunjeno: 1   Delimično ispunjeno: 2   U toku: 8

Neispunjeno: 9   Nema podataka: 1

U primeni Zakona o finansiranju političkih aktivnosti, nastavljene su problematične pojave kao i ranijih godina (humnaitarne aktivnosti političkih stranaka). Nije preduzeto ništa u pravcu izmene Zakona u skladu sa Strategijom. U pogledu kontrole finansiranja političkih aktivnosti, primetan je izvestan napredak u odnosu na prethodne godine, u pogledu obuhvata kontrole koju je sprovedla Agencija za borbu protiv korupcije, a manjih pomaka ima i na polju kažnjavanja prekršaja iz Zakona o finansiranju političkih aktivnosti.

Kad je reč o sukobu interesa i kontroli imovine i prihoda javnih funkcionera, potrebno je izmeniti zakonski okvir. Međutim, i pored toga što je rad počeo pre godinu dana, bilo je mnogo problema i još uvek nije izvesno kada će biti okončan i sa kakvim rezultatima.

Pravila o javnim raspravama iz Poslovnika Vlade se ne poštuju u mnogim bitnim slučajevima, čak i kada je reč o aktima koji po oba merila ispunjavaju uslove da javna rasprava bude održana (interesovanje javnosti i obuhvat promena). Poseban problem je nemogućnost građana da na bilo koji način utiču na sadržaj najvažnijeg dokumenta, od kojeg zavisi u velikoj meri i primena svih drugih propisa – budžeta.

Nije donet zakon koji bi uredio lobiranje. Razmatranje antikorupcijskih (ili korupcijskih) efekata pojedinih propisa u proceduri sve češće je predmet interesovanja javnosti i rasprava pred nadležnim organima, ali još uvek nije predmet sistemskog prethodnog ispitivanja, bilo od strane organa koji priprema akt, Agencije za borbu protiv korupcije ili Narodne skupštine.

Alternativni izveštaji organizacija civilnog društva o sprovođenju antikorupcijske strategije i akcionog plana – za 2015. godinu

Oblast: Javne finansije: oblast sa najviše mera i sa najviše ispunjenih mera - od 44 mere, potpuno je ispunjeno 10

Ukupno predviđenih mera: **44**

U potpunosti ispunjeno: 10   Delimično ispunjeno: 6   U toku: 6

Neispunjeno: 13   Nema podataka: 6   Nisu dospele: 3

Stepen ispunjenja je znatno bolji u oblasti javnih finansija (10 od 44 mera). Međutim, ti uspesi se uglavnom ne mogu pripisati sprovođenju antikorupcijske strategije, već ispunjavanju drugih planova

državnih organa (npr. Poreska uprava, Uprava carina, DRI, Ministarstvo finansija, Uprava za javne nabavke). Ovo poglavlje Strategije je potrebno bitno dopuniti kako bi bilo jasnije koje mere treba sprovesti upravo zbog rizika od korupcije (npr. selektivnost u naplati javnih prihoda, saradnja između raznih kontrolnih organa, narušavanje sistema javnih nabavki kroz posebne propise...).

Utisak je da je Poreska uprava povećala efikasnost svoga rada, i to bez preduzimanja medijski zanimljivih akcija, kao što je bila praksa krajem 2014. godine. Nije bilo podataka koji bi ukazali na to da je Poreska uprava bila uključena u kontrolu finansiranja političkih stranaka ili kontrolu imovine i prihoda javnih funkcionera (osim kroz dostavljanje traženih podataka Agenciji za borbu protiv korupcije).

U oblasti javnih nabavki aktivnosti su bile dinamične, budući da je 2015 došlo do bitnih izmena Zakona. Julske izmene su zapamćene po tome što su došle bez ikakve javne rasprave. To je bio direktan udarac i samoj Narodnoj skupštini, čiji je Odbor za finansije trebalo da pripremi izmene i dopune Zakona o javnim nabavkama. Među rešenjima izmenjenog zakona ima korisnih, nejasnih ali i potencijalno štetnih. Poseban problem za sistem javnih nabavki, ali i za druge vidove raspolaganja javnim sredstvima predstavlja usvajanje takozvanog lex specialis-a, za projekat „Beograd na vodi“. Između ostalog, ovim zakonom je predviđena i mogućnost da se javne nabavke povere investitoru u zamenu za plaćanje doprinosa za građevinsko zemljište.

Oblast: Privatizacija i javno-privatno partnerstvo: Nijedna mera nije u potpunosti ispunjena, a samo jedna je delimično ispunjena

Ukupno predviđenih mera: **15**

U potpunosti ispunjeno: 0   Delimično ispunjeno: 1   U toku: 2

Neispunjeno: 8   Nema podataka: 2   Nisu dospele: 2

Ni jedan od tri cilja formulisana strategijom u okviru ove oblasti nije ostvaren. Za taj propust postoji nekoliko razloga. Osnovni je to što ni ovde, kao ni u mnogim drugim oblastima, Strategija nije bila shvaćena kao pokretač promena. Ako su se neke stvari i menjale, to nije bilo zbog ove Strategije i Akcionog plana, već zbog drugih prioriternih politika. To je vidljivo čak i kada su kao razlog za zakonske izmene navođeni problemi rizika od korupcije koje treba rešavati.

Drugi razlog jeste to što je Strategija propustila da identifikuje jedan važan modalitet poslovanja koje nosi sa sobom rizik od korupcije, usled manjka transparentnosti i konkurencije i analiza efekata i alternativa. To je pitanje primene međunarodnih ugovora, odnosno privatizacija i JPP koje su sprovedene bez primene domaćih zakona, uz poziv na neki od bilateralnih sporazuma. Iako su i ranije bili prisutni, sada su ovi modaliteti poslovanja postali veoma značajni po obimu i vrednosti.

Kad je reč o konkretnim propustima, može se uočiti da je nesipunjenje obaveza iz AP bilo lančano uzrokovano propustom u prvom koraku – da se izvrši analiza rizika u relevantnim propisima. Posebno onespokojava to što ovaj problem nije rešen i pored toga što su ključne institucije zaključile memorandum o saradnji i dva puta diskutovale o problemima u oblasti privatizacije.

Oblast: Prevencija korupcije: oblast sa najviše neispunjenih mera - čak 16 od 27

Ukupno predviđenih mera: **27**

U potpunosti ispunjeno: 4

Delimično ispunjeno: 6

U toku: 1

Neispunjeno: 16

Tokom 2015. **aktivnosti na prevenciji korupcije nisu bile naročito snažne**. Ne samo da sama Strategija nije obuhvatila sve bitne oblasti prevencije korupcije, već u praksi ni te aktivnosti nisu urađene uopšte ili nisu urađene u predviđenim rokovima. Usled toga, stanje se tek neznatno popravilo u odnosu na ono iz prethodne godine i iz doba donošenja Strategija i AP.

Agencija za borbu protiv korupcije je napravila napredak u pogledu analiza rizika od korupcije u vezi sa donošenjem novih zakona i drugih propisa. Delotvornost takvih aktivnosti Agencije zavisila je u velikoj meri od dobre volje organa državne uprave koji pripremaju zakone – da li će Agencija dobiti priliku da se izjasni na tekst, pre nego što bude objavljen. U sklopu monitoringa nije zapaženo da su drugi organi vršili u većem obimu analizu rizika od korupcije prilikom izrade drugih propisa (t.j. samoinicijativno, nevezano za postupanje Agencije). Analiza takve vrste nije vršena čak ni kada je reč o direktno antikoruptivnim zakonima, kao što su, na primer, nacrt izmena i dopuna Krivičnog zakonika iz maja 2015 i izmene i dopune Zakona o javnim nabavkama iz jula 2015, a naravno ni u brojnim zakonima koji su stvorili opasnost od nastanka korupcije.

U proteklom periodu nije bilo bitnih promena koje se odnose na **način zapošljavanja i napredovanja u organima vlasti**, a koje bi bile planirane u antikorupcijskom AP za ovaj period. U radnim propisima su vršene izmene. Međutim, njihov cilj je bio da se smanji budžetsko opterećenje kroz zapošljavanje u javnom sektoru (ograničenje broja zaposlenih), a ne da se uredi na neki suštinski drugačiji način vršenje zapošljavanja i napredovanje u službi.

Posebno treba naglasiti da su prekršene norme važećih propisa koji već uređuju zapošljavanje putem konkursa. Nastavljeno je i kršenje Zakona o javnim preduzećima, gde konkursi za pojedina direktorska mesta nisu okončani još od sredine 2013. godine, a u međuvremenu tim preduzećima upravljaju vršioци dužnosti, postavljeni bez kriterijuma i nadmetanja.

Nije bilo krupnijeg napretka ni u pogledu transparentnosti rada vlasti koji su bili predmet ovog monitoringa. Izuzetak su neke od promena u Zakonu o javnim nabavkama, gde je proširen krug

dokumenata koji će biti objavljeni na Portalu javnih nabavki, kao i novi medijski propisi, čija je primena počela ove godine (veći broj informacija o konkursima za finansiranje medija se objavljuje). Generalno, postoji trend da se sve veći broj informacija objavljuje na internetu, i odredbe novih propisa redovno predviđaju i takvu mogućnost ili obavezu, ali se i dalje postavljaju ograničenja koja nisu uvek opravdana. Nije bilo napretka kada je reč o objavljivanju informacija o radu Vlade (obrazloženja odluka, zaključci).

Specifična pojava tokom ove i prethodne godine bilo je javno obećanje objavljivanja pojedinih ugovora u određeno vreme ili pod određenim uslovom, nakon čega bi stizalo novo obećanje, i tako dalje. Primer za ovo je **slučaj ugovora o formiranju zajedničkog preduzeća za „Beograd na vodi“**, gde je nakon više godina od najave izgradnje, ugovor objavljen na sajtu Vlade tek nakon što je u potpunosti stupio na snagu i pet meseci nakon potpisivanja. Druga zapažena pojava su novi modaliteti za uskraćivanje prava na pristup informacijama. Tako se, tokom 2015. prvi put dogodilo da organi vlasti uskrate pristup dokumentima pozivajući se neosnovano na odredbu člana 45. Zakona o zaštiti konkurencije.

Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja nije izmenjen, rokovi su probijeni a novi, veoma daleki, utvrđeni su u AP za poglavlje 23, za šta nema opravdanja. Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu je formiralo radnu grupu, ali nije još uvek u potpunosti poznato šta će biti osnov njenog rada i u kojoj meri će pravac promena tražiti u ovoj Strategiji,

Nije bilo promena u regulativi ili praksi koje bi stvorile povoljnije uslove za aktivnije **učesće građana i civilnog društva u borbi protiv korupcije**. Podrška države je izostala i tamo gde je mogla biti pružena, bez angažovanja finansijskih resursa – kroz razmatranje preporuka koje civilni sektor upućuje organima vlasti, čak i u slučajevima kada su bile podrobno arugmentovane. Štaviše, zabeleženi su i brojni slučajevi osporavanja uloge građanskog društva kao kritičara i kontrolora vlasti.

U pogledu razmatranja izveštaja nezavisnih organa **načinjen je korak nazad** u odnosu na ranije godine. Resorni odbori su razmatrali izveštaje nezavisnih državnih organa za 2014. godinu, 2. jula 2015. Međutim, ni pola godine kasnije Narodna skupština se nije izjasnila o tim izveštajima.

Počela je primena Zakona o zaštiti uzbunjivača. Pokazalo se da **odlaganje početka primene nije bilo valjano iskorišćeno** (nije dopunjen Krivični zakonik), i da je bilo nepotrebno dugačko. Naime, obuke za sudije koje su predstavljene kao uslov primene Zakona su bile jednodnevne i bez organizovane provere znanja. Na samom početku primene Zakona bilo je problema naročito u vezi sa zaštitom lica koja su uzbunila u periodu od usvajanja do početka primene Zakona, ali su one razrešene u korist uzbunjivača. S druge strane, mnogi poznati uzbunjivači iz doba pre donošenja Zakona, nastavili su da **trpe odmazdu**.

Nema naznaka o tome na koji način će i kada biti uspostavljen jedinstven sistem za sprečavanje sukoba interesa zaposlenih u javnom sektoru, koji bi zamenio sadašnje šarenilo i odsustvo pravila.

Ceo izveštaj možete preuzeti [OVDE](#).

Mediji⁴

Koincidencija

Krik, 25. februar 2016.

Zlatko Minić iz organizacije Transparentnost Srbija izjavio je za portal Krik da bi policija i tužilaštvo trebalo objave detalje o istrazi o vezi ministra Lončara sa zemunskim klanom.

"Najlakše je reći da je posredi neverovatna koincidencija kao što je ministar rekao, ali bi bilo jako bitno za javnost da se objave svi podaci u vezi sa tom transakcijom i sa postupanjem policije i tužilaštva, pošto smo čuli da je policija za slučaj bila zainteresovana i da je to raščišćeno (<http://goo.gl/hqoQHC>). Prosto, najlakše je reći da je reč o koincidenciji i skrenuti pažnju na, u ovom slučaju, potpuno irelevantne stvari kao što su ko finansira KRIK i kakav je odnos KRIK-a sa pojedinim ljudima iz policije", rekao je Minić.

Minić je izjavio da kupoprodajni ugovor koji je KRIK objavio bacio potpuno novo svetlo na slučaj Lončareve veze se zemunskim klanom i da je zbog toga neophodno da nadležni javnosti objasne da li se za vreme istrage o tvrdnjama koje je izneo svedok saradnik znalo za ovaj stan, kao i to da li je stan dobijen na poklon ili je plaćen.

"U vreme kada su svedoci dali iskaz (<https://goo.gl/nrFycP>) Zlatibor Lončar nije bio aktivan političar – bio je doktor u Kliničkom centru, tako da ne verujem da je postojala želja ili namera da se na njega baci ljaga iz političkih razloga. Možda postoje neki drugi razlozi zašto bi ga 'ocrnjivao' svedok saradnik u svemu tome", kaže Minić.

On je dodao i da se možemo nadati da organi rade svoj posao, a da o tome nisu obavestili javnost.

„Postoji bojazan da se još uvek ništa nije pokrenulo ili, kao što se do sada dešavalo, da se čeka kako će se prvo političari o tome izjasniti“, zaključio je Minić.

Zašto poklanjamo milione kineskoj kompaniji?

Istinomer, 21. februar 2016.

Nakon šest meseci upornog insistiranja i uz pomoć kancelarije Poverenika za informacije od javnog značaja, Istinomer je uspeo da dobije zvanično potpisane primerke [Okvirnog sporazuma](#) o investiranju između Srbije i kineskih partnera. Poreski obveznici Srbije [sa najmanje 21 milion evra finansiraće](#) izgradnju pogona kineske kompanije „Meita Europe doo“ u Bariču kod Obrenovca. Zauzvrat, kineski investitor zaposliće do 2021. godine 770 radnika što znači da ćemo za jedno radno mesto platiti nešto manje od 28 hiljada evra!

---

⁴ <http://transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti-2/press-clipping>

Dok su gradski funkcioneri govorili da će u Obrenovcu ta kineska kompanija zaposliti čak 1400 radnika, prema dokumentima koje je Istinomer dobio od Ministarstva privrede, reč je o samo 770 novih radnih mesta. U [Okvirnom sporazumu](#) o investiranju stoji da će „Mei Ta Europe“ doo „uložiti napor“ da zaposli dodatnih 600 radnika, ali to nije precizirano kao ugovorna obaveza.

Sagovornici Istinomera kao posebno problematično ističu sticanje vlasništva nad zemljištem u Slobodnoj zoni Beograd. Naime, 14 hektara zemljišta država Srbije poklanja investitoru, dok će im preostalih 16 hektara prodati po ceni koja neće prelaziti 1,9 miliona evra. U Sporazumu stoji da će se naknadno pregovarati o sticanju vlasništva nad preostalim 10 hektara čime bi „Mei Ta Europe“ doo postala vlasnik celokopunog zemljišta u Slobodnoj zoni. Pored toga, država se obavezala da će o svom trošku u potpunosti infrastrukturno opremiti zemljište (električna energija, voda, gas), dok će "Mei Ta Europe" doo snositi jedino troškove takse za priključenje na infrastrukturu.

„Ne samo što je država sebi vezala ruke odredbom o „visini budžeta za naknadu“, već je stvorila sebi gotovo nemoguće uslove da se bilo ko drugi nadmeće za isto to zemljište. Znajući da će biti jedini, budući investitor svakako nema razloga da ponudi visoku naknadu za to zemljište. Odredba o 'punoj diskreciji' Investitora pri odobrenju zemljišta je pored toga i nejasna,“ kaže **Nemanja Nenadić iz Transparentnosti Srbija.**

Uz sva davanja predviđena pomentuim ugovorima naša država neće imati vlasničkog udela u Novom postrojenju što znači da neće imati ni pravo na učešće u dobiti. S druge strane, s obzirom da novo postrojenje posluje u slobodnoj zoni, „Mei Ta Europe“ d.o.o. Obrenovac je oslobođena plaćanja PDV-a, carine, taksi, kao i PDV-a na utrošene energente u skladu sa Zakonom o slobodnim zonama.

„Okolnost da država daje tako velike podsticaje preduzećima u kojima nema vlasnički udeo niti pravo na ostvarivanje koristi otvara pitanje elementarne logike. Možda je i istina da bez podrške države mnogi investitori ne bi bili spremni da dođu. Međutim, novac koji im se daje ne pada s neba, kao što ni druga sredstva koja im se ustupaju bez naknade nisu bez vrednosti. Država nema svoj novac, već samo ono što je od nekoga već uzela ili će od nekoga uzeti. Dakle, pitanje koje bi moralo da bude predmet ozbiljnih rasprava i analiza jeste da li bi domaći privrednici, od čijih poreza se finansiraju subvencije za nove investitore, i sami mogli da zaposle više radnika, kada bi bili rasterećeni finansijskih obaveza prema državi za iznos datih subvencija,“ zaključuje Nenadić.

IMPRESUM
